

НАМАРАЙ ТАРИЛГЫЕ ОРОЙТУУЛЖА БОЛОХОГҮЙ

үнөө үедэ колхозно таряа-
ай урда таряхураалгаа түр-
ба гээлтэгүйгөөр үнгэргэхэ-
хамта, намарай тарилга
шанартайгаар хэзэ шуха-
зорилго табигданхай. Үнгэ-
шэ жэлэй хүдэлмэрийн дүн
өбээ харахата намар хэһэн
илга хабарайхиһаа 10—15
цент өхэ ургаса үгэһэн бай-
юм. Түрүү колхозуудай на-
арай тарилгын зарим участо-
д хабарай тарилгын ургаса-
нэгэ хахад дахин өхэ урга-
үгэдэг байна.

Манай республикын колхозууд
арай тарилгы хэбэ саг
архим шанартайгаар хо-
ерөхэ жэлдэ бүри үндэр ур-
а хуряжа абаха бүхы арга-
а. Параа саг соонь хахалжа,
өбээ найнаар элдүүлхэн
косууд намарай тарилгада
зор үни болоһон байна. Зө-
Тарбагатай, Баргажанай ай-
лай зарим колхозууд намарай
илгада эмхитэйгээр орожо,
өбөө дүүргэхэ дүтэлхэн бай-
юм.

Үнгэргэшэ жэлдэ хэдэн айма-
дай колхозууд намарай та-
лга хожомдожэ хэһэн дээрһээ
дэр ургаса хуряжа шадгагүй-
гадна, зарим тарилгала
үүлхэн байгаа. Энэ алдуунуу-
е мүнөө жэлдэ дабтажа яажэ-
е болохогүй.

Зүгөөр, зарим аймагуудаар
марай тарилга хожомой ээл-
дэдэ табигданхай байха
Кяхта, Закамен, Хэжэнгын
амагууд хурялгадаа шалтаад,
гэшье гектар намарай тарилга
дүй байһаар. Теэд, эндэ ху-
лгань найн ябанаа гү гэхэ-
тэрэншье хамагай хойно
жа байна. Нэгэндэ дашуу-
д нүгөөдөө мартаха гэшье
рахагүй ябадал гэжэ дурсаг-
ша аймагуудай партийна, со-
скэ, газартаряалангай орга-
удай хүдэлмэрилэгшэд найн
эхэ зэргэтэй. Тэршэлэн на-
арай тарилга хэлгэдэ эдээн
үнгэ ээлжээтэ гуримаар хан-
ан ябадал Прибайкальска,

Бичурын, Сэлэнгын аймагуу-
даар үзэгдэнэ. Дурсагдаша ба-
римтанууд юу харуулаб гэхэдэ
тэндэхи аймаг, колхоз, МТС-
үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй ерэхэ
жэлэй үндэр ургасын түлөө би-
шинхашье анхаралаа тэбингүй,
гүрэнэй шухала удхашанартай
кампаание гэдэргэнэ татажа бай-
һые элэрхэйлнэ. Зүгөөр, эдэнэр
нимэ хайша хэрэгээр хандаһан
харюусалгагүй ябадалаа саа-
шань үргэлжэлүүхэ болоо һаа
хэһэн зэмээ шангаар харюуса-
ха тухайгаа мартаха ёһогүй.

Мүнөө үедэ колхоз, совхоз,
МТС бүхэн таряхураалга, гүр-
эндэ тусаалгаа шамдагай түр-
гэн ябуулхатаяа нэгэн доро на-
марай тарилгада ябаха бүхы хү-
сээ энэ гэхээр элсүүлхэ зэргэ-
тэй. Тэрэгүй һаа намар хэзэ та-
рилгын эгээд найн болзор үн-
гэржэ, хожомдохо байһанинэ
хэндэшье мэдэжэ.

Намарай тарилгын хүрэнгэдэ
угаа өхө анхарал табига шуха-
ла. Энэ тарилгы эрхим зэргын
үрбээр хэзэ хэрэгтэ агротехни-
ческэ хүдэлмэрилэгшэд халуун
оролдолгоо гаргаха үйлгатай.

Хүдөө нятагуудтай партий-
на, советскэ, газартаряалангай
органуудай хүдэлмэрилэгшэд бо-
лон колхоз, совхоз, МТС-үүдэй
хүтэлбэрилэгшэд намарай тарил-
га тухай СССР-эй Ардай Ко-
миссарнарай Советэй тогтоолые
үргэн нийтэ колхозно таряаша-
та гүнзэгыгөөр ойлгуулан, тэд-
нэрэй үдэр бүринэ хүдэлмэридэ
бодото хүтэлбэри, туһаламжа
үгэхэ ёһотой.

Хурялга, гүрэндэ таряа ту-
шаалга, намарай тарилга гэхэ
мэтын хүдөө ажалай шухала
хүдэлмэринүүдые эрхим шанар-
тайгаар үнгэргэжэ, манай рес-
публикын хүдөө-ажалые улам
саашань хүжөөхэ хэмжээнүүд
тухай правительствын тогтоол-
до бодото харюу болгохо хэрэгтэ
колхоз, совхоз, МТС-үүдэй хү-
дэлмэришэн бүхэн эдихитэйгээр
оролсохо зэргэтэй.

Советско-финскэ харилсаанууд тушаа

1. Сентябрьин 3-ай хүни
инскэ правительство болбол
ногоор мэдүүлгэ хэжэ, тэрээн
гоо Германиятай харилсаануу-
таһалха тухай болон Фин-
дһаа германскэ сэрэгүүдые
дэбриин 15-һаа оройтонгүй
гажа абаашаха тухай совет-
правительствын уридшалан
урдхан условие Финлянди
шөөжэ абаха гэжэ мэдээсэнэ.
2. Уридшалан дуралдан са-
скэ условинуудые абаха гэжэ
инскэ правительствын мэдүүл-
нь хажуугаар, финскэ сэрэ-
главнокомандовани болбол

финскэ сэрэгүүдэй байһан бүхы
газар дээрэнэ сентябриин 4-эй
үглөөнэй 8 часһаа хойшо дай
хэхэе болихо тухай совосхоһон
байна.

3. Советскэ правительствын
урдшалан дуралдан условин-
уудые финскэ правительствын
зүбшөөжэ абаһан дээрһээ, со-
ветскэ верховно командовани
болбол финскэ сэрэгүүдэй бай-
һан бүхы газарта сентябриин
5-ай үглөөнэй 8 часһаа хойшо
дай хэхэе болихо тухай захи-
ралта үгэбэ.

Советскэ Информбюроһоо

Сентябриин 4-эй оперативна мэдээн

ЛОМЖА городһоо баруун-урдуур манай сэрэгүүд 100 гаран
һуурин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлбэ, гэдэнэй дунда ХОРО-
МАНЫ, ХРОСТОВО, БОРОВЦЕ, ЯРНУТЫ, СУХИЦЕ, РОСОШ,
ВОНСЕВО, ГУРЫ, НОВАЯ ВЕСЬ, ДЛУГОСЕДЛО, БЯЛЕ БЛОТО,
БРАНЬЩИК, ТУЖИН гэдэг томо һуурин газарнууд ба ЕЛЕНКИ,
ГУЦИН, ПШЕТЫЧ гэдэг түмэрземай станцинууд бии.

Румынида 2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд румынскэ
армийн частнуудтай хамтаран дайлагдажа, немецкэ булимтарга-
шадһаа БРАШОВ гэдэг городые сүлөөлбэ. Тус фронтын сэрэгүүд
урагшаа дабшаха зуураа СИНАЯ, КЫМПИНА, ТЫРГОВИШТЕ, ГЗЕ-
ШТИ ТИТУ гэдэг городуудые ба 150 гаран һуурин газарнуудые не-
мецкэ булимтаргашадһаа сүлөөлбэ, тэдэнэй дунда ДОЙЧЕШТИ, БАЛЯ
МАРЕ, ВИШИНА, МЫРША, ГИМПАЦИ, ПЕТРУ РАРЕШ, МОЛАНУ
гэдэг томо һуурин газарнууд ба ДЕРСТЕ, ТИМИШУ-ДЕ-ЖОС,
ТИМИШУ-ДЕ-СУС, ПРЕДЯЛ, АЗЖА, БУШТЕНИ, СИНАЯ, ВАЛЯ
ЛАРГЗ, КОМАРНИК, КЫМПИНА, ЧОКЗНЕШТИ, БЫЛДАНА, ГЕР-
ГАНИ, КОНЦЕШТИ, ТИТУ, КОЖОКАРУ, ГЗЕШТИ, БОЛОВАНИ,
НУЧЕТ ВЭНРЕШТИ, ТЫРГОВИШТЕ, ДОЙЧЕШТИ гэдэг түмэрза-
май станцинууд бии.

Сентябриин 2 ба 3-да БАНЗУ городһоо урдуур 2-дохи УН-
РАИНСКА фронтын сэрэгүүд баруун зүг тээшэ сүмэ сохин гара-
хые һэдэнэ немецкэ сэрэгүүдэй бүлгые угы хээ. Тинхэ үедэ
3.000 шахуу немецкэ солдат ба офицернууд ялагдан ба 3.500
плэндэ абтаһан байна. Плендэ абтагшад дунда 370-дахы не-
мецкэ ябган сэрэгэй дивизийн командир генерал-майор фон-
ГОЛЬЗЕН гэгшэ бии. Тимэ болхолоороо дайсанай хүрээлэгдэн
нишиниско бүлгэлэгын составай немецкэ сэрэгүүдэй һүүлшыне
үлгэдэлнүүд усахаглаба.

Сентябриин 1 ба 2-те болоһон байлдаануудта НЭЛЭРАШИ
гэдэг городой оршондо (ДУНАЙ мүнэнэй эрье дээрэ) 3-дахы УН-
РАИНСКА фронтын сэрэгүүд 6.000 шахуу немецкэ солдат болон
офицернуудые плэндэ абаба. Плендэ абтагшад дунда 18 полков-
нин болон 100 гаран ажалаша ба дунда немецкэ офицернууд
бии. Плендэ абтаһан сэрэгүүдэй багахан хубинь БРАЙЛОВАЙ
оршондо хяа сэхигдөн немецкэ частнуудай үлгэдэлнүүд гэжэ
элирүүлэгдэбэ. НЭЛЭРАШИИИИ оршондо плэндэ абтаһан эдэ сэрэ-
гүүдэй ехэнхи хубинь БУХАРЕСТДЭ Улаан Армийн дүтэлэн өрхө
үедэ БУХАРЕСТДЭ зүүн-урдаһаан атака колхын орилгөөр неме-
цүүд Болгарияһаа Румыниниин территория дээрэ яаһан байгаа.

Фронтын өндөө участогууд дээрэ тагнуулашад бээдрэлгэнүүд
болло.

Сентябриин 3-да агаарта болоһон байлдаануудта ба зөмитнэ
артиллерийн буудалгаар дайсанай 13 самолёт унагаагдаа.

★ ★ ★

Ломжа городһоо баруун-урдуур
манай сэрэгүүд байлдаатайгаар
урагшаа дабшаба. Советскэ яб-
ган сэрэгүүд артиллерийскэ ба-
лэдхэл хэһэнэйгээ һүүлээр ата-
ка хэжэ, дайсанай байһан газар
худар сүмэрэн ороо. Немецүүд
тус участок дээрэ үргэн өхө
миннэ полинууд болон проволоч-
но хаалтануудаар халхалагдаһан
траншеянуудэй хэдэн линияүүд-
һээ бүридэһан хамгаалгын хүсэ-
тэ газарые бий болгоһон байна.
Советскэ частнууд хатуу шан-
га байлдаануудые хэжэ, неме-
цүүдэй хамгаалгын газарые сү-
мэ сохёод, амжалтаа хүжөөхэ
зуураа 100 гаран һуурин газар-
нуудые эзэлбэ. Үдэр соо болоһон
байлдаануудта манай частнууд
1.600 гаран немецкэ солдат бо-
лон офицернуудые, 22 өхө буу,
12 миномёт болон 57 пулемётые
угы хэһэн байна. Трофей бу-
ляан абтажа, хүнүүд плэндэ аб-
таба. Ондөө нэгэ участок дээрэ
Н-скэ соединениин частнууд
дайсанай хэдэн полкнуудые бу-
тархай бүлэгүүд болгон халгаа-
гад бута сохёо. Остролонка-
Вьшкув хоёрой хоорондохы тү-
мэр зам шадар байһан Гуры гэдэг
тосхон эзэлэгдэбэ. Байлдаан-
най болоһон газар дээрэ дайса-
най 1.800 үхээр үлэбэ. 6 ар-
тиллерийскэ болон 4 миномётно
батареянууд һомо хэрэгсэлнүү-
дэй склад болон бусад трофей
немецүүдһээ буляан абтаа.

Манай бомбардировщицууд бо-
лон штурмовицууд дайсанай
дайшаалхы гуримууд ба харгы
замууд худар сохилтоннуудые
хэбэ. Горючтай 5 авиацистер-
на, ашаануудтай 120 автомаши-
на угы хэгдэжэ, дайсанай 18
артиллерийскэ болон миномётно
батареянуудэй буудалганууд да-
рагдаа.

◆ Румынида 2-дохи Украин-
ска фронтын сэрэгүүд румынскэ
армийтай хамтаран дайлагдажа
Трансильванска Альпинуудые да-
бажа гараһан ба Брашов гэдэг
городые немецкэ булимтарга-
шадһаа сүлөөлхэн байна. Энэ
румынскэ город халаа харгы за-
муудай шухала үзэл мүн. Тэ-
рээн соогуур дүрбэн түмэр зам
болон табан шоссейнэ харгынууд
гарадаг байна. Плоешти город-
һоо баруугаар тус фронтын сэр-
эгүүд зарим участогууд дээрэ
50 километр хүртэр урагшаа
дабшаба. Питешти городһоо зүү-
гээр 30 километрын газарта
байһан Валя Марэ гэдэг тосхон
эзэлэгдэбэ. Немецүүд шэнэ ре-

зэринүүдые татан асарһан ба
хүсэвүүдые һалһан буулгуул-
хын зорилгоор саг үнгэргэхые
һэдэнэ. Советскэ частнууд той-
ров өрхө манёвр хэзэ ябадалые
үргэнөөр хэрэглэжэ, дайсанай
гарнизонуудые ташалан хүрээл-
нэ ба бута сохин халгаана. Минн
нэгэ участок дээрэ манай бое-
пүүд хоёр батальон немецкэ яб-
ган сэрэгүүдые угы хэһэн ба
хэдэн зуун хүнүүдые плэндэ
абаһан байна.

◆ Валга городһоо хойтуур
баржануудые буксироваяжа бай-
һан дайсанай каторнууд Вьрте-
Ярь гэдэг нуурай зүүн эрье
дээрэ десант буулгахые һэдэбэ.
Немецүүд артиллерийскэ буудал-
гаар угтагдажа, өхө гээлтээ
орохон ба яралгаар сухарһан
байна.

◆ Рига городһоо зүүгээр ар-
тиллерийскэ, буугай болон пу-
лемётно буудалданууд болоо.
Гвардийн ахалагша лейтенант
Бойцов гэгшэ түрүүтэй манай
бүлэг тагнуулашад гавта сохилто
хэжэ, нэгэ хуторые эзэлбэ. Не-
мецүүд хоёр рога ябган сэрэгүү-
дые контраатакада хаяа. Гушан
хоёр советскэ боепүүд дайсанай
тоогоороо булюу хүсэвүүдтэй
дүрбэн час соо хатуу шанга
тэмсэл хэжэ, хуторые аядаггүй
гартаа барыжа байгаа. Байлдаан-
най болоһон газар дээрэ алагдан-
һан 40 немец үлэбэ. Нүгөөдэ
участок дээрэ гвардийн ахалаг-
ши сержант Дятлов гэгшын пу-
лемётно расчёт атакынь суха-
рыа сохижо, 30 гаран гитлеро-
вцуудые хюдаа.

◆ Манай штурмовицууд гур-
бан бүлэгээр ябажа. Зүүн Прус-
сидахы дайсанай аэродромло ам-
жалтатай довтолго хэбэ. Штур-
мовицуудай нэгэ бүлэгые хүтэл-
жэ ябаһан майор Мурашкин
гэгшэ атака хэһын зорилгоор
доошоо боложо, аэродромһоо дүр-
бэн немецкэ истребительин ний-
лэхэе байһание мэдэжэ абаба.
Лётчик тэрэ дарыдаа үхэр буу-
гаар буудлажа, дайсанай агаарта
гарахала байһан хоёр самолёдые
угы хээ. 3-дахы самолётныи
гвардийн младша лейтенант За-
харов гэгшэ унагааһан байна.
Дүрбэдэхи немецкэ истребите-
лийн бүлэгөөр болоһон бай-
лдаанда угы хэгдэбэ. Тэрэһнээ
гална, манай штурмовицууд га-
зар дээрэ үшөө 6 немецкэ само-
лэдые галдаа.

◆ Улаанутга Балтийска
флотой бомбардировщицууд Бал-
тийска далай соо дайсанай суд-
нада атака хэбэ. Мэргэнээр
халгалаан бомбонуудта тудасда-
жа 6.000 тонно уһа турькэ
хэмжээтэй немецкэ транспорт
шэнгээгдэбэ. Финскэ ээлийта ма-
най лётчицууд нэгэ баржые
шэнгээһэн ба түргэн ябадаг хоёр
десантна баржые гэмтэһэн
байна.

Миханай комбинадай амжалта

Улан-Удын миханай консерв-
нэ комбинат болбол октябриин
урда тээхи социалистическэ му-
рысөөндэ оролсожо, август һа-

рынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэбэ.
Ажалай бүтээгые 115 процент
хүргөө.

Гүрэнэй Онсо эрхэтэ Комиссиин мэдээсэл

Немоцко-фашистока булимтарагшад болон тэдэнэй тунамаршадай хэһэн хорото аашануудые тодоруулха ба мүрдэхэ тушаа

Петродворец, Пушкин ба Павловск гэжэ городуудта искусство болон архитектурын памятнигуудые һүйдхэн хандаргаһан тухай

Петродворец (урдань Петергоф гэжэ нэрэтэй байһан юм) Пушкин (урдань Царское Село гэжэ нэрэтэй байһан юм) Павловск гэжэ городуудай искусство болон архитектурын гайхамшаг ехэ памятнигууд бүхы дэлхэйн бумбэрсэгтэ эли мэдэгдэхэ байна. Бүхы дэлхэйн архитектурын эрхэм зодчинууд XVIII болон XIX жэлнүүдтэ эдэ город музейнүүдэй ордонууд, байра барилганууд, паркнүүдые бүтээһэн байгаа. Петродворецые (Петергоф) 1705 ондо Кронштадт гэжэ хэрэмые бариха эхилһэн Котлин гэдэг арал тээшэ орохо харгы дээрэ аяншанай зогсохо газар болгожо эхин түрүүлэн Петр Первый байгуулан юм. Эндэ Финскэ булан тохойн эрье дээрэ пристань ба нэгэ бишинхан гэр баригдажа «Петров Двор» гэжэ нэрэтэй болоһон юм. 1714 ондо хойшо Финскэ булангай эрье дээрэ Петродворецын (Петергоф) айхабтар ехэ барилга хэгдэжэ эхилээ бэлэй. Петрын өөрын бодомжолгоор ба ажаллан хаража байхадань Петродворецкэ Монплеэир, Марли, Эрмитаж гэжэ ордонууд, эгээн ехэ ордоной центральна хубинь, олонхи фонтанууд паркнүүд, үнгын сэгсэгүүдэй гранильна фабрика байгуулагдаа һэн.

Французска архитектор Леблон гэгшэ Петродворецтэ Марли ба Эрмитаж гэжэ гайхамшаг хайлан ордонуудые, дээдэ ба доодо паркнүүдые байгуулан юм; итальянец Растрелли гэгшэ ехэ ордоние бариван юм; Джакомо Кваренги гэгшэ английска дворецые уран гараа гаргажа бариван байгаа; крепостной хүн ябаһан аад, ородой аларта зодчий болоһон Воронихин гэгшэ доодо паркые уран парин павильонуудые бариха нэмээһэн байгаа. Петродворецын гайхамшаг ордонууд болон паркнүүд XVIII ба XIX зуун жэлнүүдэй дэлхэйн архитектурын имагта хайхан памятнигууд байһан хадаа хаана-яанангүй мэдэгдэхэ болонхой.

Петродворецын фонтанууд тухай бүхы дэлхэйн бумбэрсэг дээрэ мэдэхэ болоод байгаа. Петродворецын фонтанна системн айхабтар ехэ водочад гэжэ дээрһээ уһанай мухарин унажа байһан газар хадаа ехэ ордонтойгоо, «Самсон» гэжэ фонтантайгаа ба далай тээшэ ороһон каналтайгаа хамта Полтава шадар шведүүдые дараһан орохой бүү ээбэгэй илалтада зориулагдаһан түүхэтэ памятник байһан юм. Арсаланай үргые заалажа байһан Самсоной бронзово дүрсэн (арсалан гэшэ шведын гүрэнэй герб юм) Швецие Петр Первын царжа европейскэ гүрэнүүд худар Россиян үргэнөөр орохо харгынь нээһэн түүхэтэ илалтын харуулан байгаа.

Октябрьска революциин болоһон саһаа хойшо Петродворец болбол Советскэ Союзай али бүхы зүгһөө гэхэһээ байтатой, ха-

рийн хэдэн олон гүрэнүүдһээ олон мянгаад экскурсуудай жэл бүридэ ерэхэ байһан газар болоһон байгаа. 150.000 шахуу ленинградцууд амаралтынгаа үдэртэ Петродворецтэ амарха гэжэ ошодог бэлэй.

Аяар хоёр зуун жэлэй турша соо Пушкин (Царское Село) городто ордонууд, паркнүүд, скульптуранууд мэтын уран хайхан архитектура памятнигууд бүтээгдэһэн юм, тэрэ хадаа 1917 оной урда тээ хаанай бууса байгаа һэн. XVIII болон XIX зуун жэлнүүдэй агууехэ зодчинүүд болохо Квасов, Земпов, Растрелли, Кваренги, Ривальди, Воронихин, Фельтен, Нееловы, Камерон, Стасов, скульпторнууд Гордеев, Мартос, Демут-Малиновский, Козловский, уран зураашад Скотти, Шедрин, Гонзаго болон бусад өөһэднүүгөө зохёолнуудые бүтээжэ Царское Селое бүхы дэлхэйн бумбэрсэг дээрэ алдар сууда гаргаба.

Царское Селогой памятнигууд Россиян түүхэ домогто ороһон ехэ ехэ хэдэн олон событинүүдтай нягта холбоотой байла. Екатерининскэ орлодо 1757 ондо орд сэрэгүүдэй динлэжэ абаһан Мемель гэжэ прусска гороһой түлхүүр болон түгүүдын асаргадан байгаа. Ордоной паркнүүд соо нимэ юмэнүүд бүтээгдэһэн байгаа гэбэл: 1770 ондо Чесме гэжэ бухтын хажууда турецкэ флорые ородой флотой дараһан илалтала зориулжа дурасхаат болгон Чесменскэ колоньно байгуулагдаа һэн; Кагульска шэмэг болбол мүн тэрэ жэлдэ Молдавида Кагуль гэжэ мүрэнэй хажууда турогуудые сохихан орд сэрэгүүдэй илалты тэмдэглэһэн байха юм; башня-румна гэшэнь 1774 ондо турогуудтай Россия баталһан кучук-кайнарджикска эб найрамдал зохёоһоние хүндэлжэ бүтээгдэһэн байха юм. Орловскэ воротанууд гэшэнь граф Григорий Орловой командалга доро ябаһан орд сэрэгүүдэй илалты тэмдэглэхын тулада байгуулагдаһан юм. Царскасельскэ адмиралтействэдэ өөрынгөө түүхэ домогой талаар имагта ехэ үнэтэй һэлжүртэй ба парусна суданууд угаа олоор суглуулагданхай; мүн энди адмиралтейство соо герпог Готторпскиин захиралтаар XVII зуун жэлэй хахад багта бүтээгдэжэ 1713 ондо Петр Первыдэ бэлэглэгдэһэн аларта готторвско глобус бин байһан юм. Дээдэ захань одо мүшэдтэ огторгой болгожэ харагдаһан айхабтар ехэ глобус газар дэлхэйн ябадалтай адляар эрьехэ байһан юм; энэ глобус соонь 10 хүнэй һууха һандали болон стол табяатай байгаа һэн.

Царское Селодо ородой литературын эрхим түлөөлөгшэд ажаллажа эхилһэн байгаа гэбэл: Ломоносов, Сумароков, Жуковский, Корамзин, Лермонтов, Чаадаев, Тютчев, Гоголь гэгшэд болон. Царское Селогой липейдэ ородой

агууехэ поэт А. С. Пушкин һураһан байна.

Пушкин городто Варфоломей Раствелиин гоё хайханаар байгуулан Екатерининскэ ордон, мүн тээдэ Джакомо Кваренгийн бариван Александровска ордон, аларта ураншуулайнгаа нэрмьнь абаһан Камеровна терманүүд ба камеровна галлерейнууд бүхы дэлхэйн архитектурын эрхим шэмэг болоно.

ПАВЛОВСК городто байһан Павловска ордон болон парк гэшэ архитектурна болон садовопарково искусствын эрхим памятнигууд болоно. Тэдэ ордон болон паркые алдар сууда гараһан архитектурын мастернууд Камерон, Росси, Воронихин, Бренна; скульпторнууд: Мартос, Козловский, Диму-Малиновский, Прокофьев; уран зураашад: Скотти, Шедрин, Меттенлайтер, Гонзаго гэгшэд бүтээһэн байха юм. 1823 ондо архитектор К. Росси гэгшэ ордоной зүүн хажуудань бүхы дэлхэйдэ алдаршаһан библиотекэ бариха шэмэһэн байгаа.

Арад зоной уран зохёол болон ажалаар байтуулагдаһан Россия түүхэ домогой памятнигуудай сугларһан Петродворец, Пушкин болон Павловск гэжэ город музейнуудые советскэ арад угаа гэмтайгаар хадагалжа байһан юм. Эдэ городуудта болон тэдэний паркнуудта байра барилгануудые хэтын тулада, мүн ордонууд, фонтанууд болон бусад барилгануудые хальбан заһаха хүдэлмэри хэтын тулада жэл бүридэ угаа ехэ мүнэн зөөри гаргажа үгтэдэг бэлэй. Ордонууд соонь ородой болон бүхы дэлхэйн искусствын айхабтар шулаха дээжэнүүд, ородой болон харин гүрэнэй мастернуудай бүтээһэн мебельнүүд, фарфор, уран зурагууд, скульптурын тон хомор шэмэгүүд бин байһан юм.

Петродворецтэ немецкэ булимтарагшадтай сүмэрэн орохо багта нүүлгэхэ хүдэлмэри хэһэнэй һүүлээр үшөө 34.214 элдэбин музейнэ экспонатууд (зурагууд, уранхайхан эдлэлнүүд, скульптуранууд) болон 11.700 ордоной библиотекэнүүдэй угаа хомор номууд бин байһан юм. Пушкин городой Екатерининскэ болон Александровска ордонуудай доодо байранууд соонь XVIII зуун жэлэй хахад багта байһан орд ба Француз хүнэй бүтээһэн мебельнүүд, XIX зуун жэл болон XX зуун жэлэй эхин багта бүтээгдэһэн 600 уранхайхан шаажанхай эдлэлнүүд, угаа олон мраморна бюстнууд, жэжэ скульптуранууд, 35.000 номууд бин байгаа һэн.

Документальна материалнууд, нюдөөрөө хараһан хүнүүдэй хэлэһэн мэдүүлгэнүүд болон гэршэлэл хэлэһэн, баһа плендэ абтаһан немецкэ сэрэгэйхидэй хэлэһэн ба Ленинградска городскэй комиссиин түрүүлгэше генераллейтенант А. А. Кузнецов, ажалшадтай депутатуудай Ленинградска городскэй советэй исполкомой түрүүлгэша Н. С. Пошков,

Ленинградтай главна архитектор П. В. Баранов, Ленинградска болон Новгородска метрополит Алексей, СССР-эй Академи Наукин вице-президентнүүд академик А. А. Байков болон академик Л. А. Орбели, Советскэ уранзохёолшоной Союзай түрүүлгэше Н. С. Тихонов, СССР-эй Арадай Артистка В. А. Мичуринна-Самойлова, СССР-эй Архитектурын Академиин член-корреспондент А. И. Гегелло, профессор В. А. Мамуйлов, Ленинградтай памятнигуудые сахиха Гүрэнэй Инспекцын начальни Н. Н. Великов, Гүрэнэй Эрмитажын директор И. А. Орбели,

Немецкэ һүйдхэгшэд Петродворецын искусствын памятнигуудые дээрмэдэһэн ба хандаргаһан байна

1941 оной сентябрийн 23-да Петродворец худар сүмэрэн ороод байхадаа, немецкэ булимтарагшад тэрэ дары ордонууд-музейнүүдэй үнэтэ зөөринүүдые дээрмэдэжэ эхилээд, тэрэниие хэдэн харын турша соо зөөжэ абаашан байба.

Ехэ, Марли, Монплеэир болон Коттеджа гэжэ ордонууд сооһоо тэдэнэр 34.000 шахуу музейнэ экспонатуудые, тэдэнэй дунда 4.950 английска, итальянска, французска болон ород хүнүүдэй Екатеринин, Александрин болон Николайн байха үенүүдтэ бүтээһэн одоогоо шулаг мебельнүүд; XVIII ба XIX зуун жэлнүүдтэ харин болон ородой заводуудай бүтээһэн угаа олон шаажанхай амбартануудые тоножо абаал, Германия худараа абаашаба. Немецкэ хэрээгэй золигууд ордонүүдэй халануудые шэмэглэжэ байһан торгонууд, ковернууд гэхэ мэтын гоё хайхан материалнуудые хуу татажа абаа.

1941 оной ноябрь һара соо немецүүд скульптор Козловскиин хэжэ бүтээһэн Самсоной бронзово дүрсые абаһан бээрээ мүн лэ абаашаба. Петродворецтэ һуулаг Е. С. Андреева болон М. Р. Барабанова гэгшэд 1941 оной ноябрийн эхин багта брезентээр хушаатай Самсоной дүрсые тээгээд абаһан машинные хараа һэмди гэжэ комиссида мэдээсэбэ.

«Самсон» гэжэ фонтанай гэгшүүрэй адаг багта Волхов гэжэ мүрэнине үбгэн хүн болгожо ба Нева мүрэнине эхэнэр хүн болгожо харуулаһан статуинүүд табяатай байдаг юм һэн. Дээдэ паркда ехэ бассейнын центртэ байһан «далайнуудай бурхан» — Неотунай бронзоор хэгдэһэн фонтанна ехэ дүрсые тэдэ статуинүүдтай хамта абажа арилаа. Тэдэнэр хадаа паркые хүрээлжэ байһан уран наринаар хэгдэһэн шүргэнүүдые Германия худараа абаашаба.

Музейнэ үнэтэ зөөринүүдые дээрмэдэжэ абаад байхадаа зодчий Варфоломей Растреллиин гениальска зохёол болохо ехэ ордоние немецкэ бандидууд галдаһан байна. Тэрэ ордон соо байһан юмө бүхыдөө галда шагтажа хосорөө.

искусство шэнжэлхэ наукадай доктор профессор М. В. Роклонский, профессор М. Фармаковский, архитектор наукануудай кандидат В. И. Ливский, комиссиин секретарь Д. И. Куприянова гэгшэд советтай тусхай комиссиин мүрд хэжэ үзэһэд дээрһээ, мүн тэдэнэр искусство болон архитектурын памятнигуудые дээрмэдэһэн ба хандаргаһан ушар багтануудые Гүрэнэй Онсо томило Комиссиин членүүд академик А. Н. Толстой болон Николетта метрополит Крутицкий гэгшэ бээрээ мүрдэжэ үзээд бай дээрһээ нитэжэ тодорбо гэбэ.

Немецүүд Петровско Монплеэире хандаргаба

Петродворецкэ суухар арилла дээрээ немецүүд ур болгожэ тээрдэг миненүүдые бижа, Марли гэжэ ордон хандаргаба. Тэрэ ордон тон ур наринаар һилэгдэжэ хэгдэһэн шэмэгтэй юм һэл.

Немецүүд Петровско Монплеэире хандаргаба. Тэдэнэр павильонууд болон галлерейн бумодон барилгануудые галда уранхайхан ба түүхэтэй шулаг ордоной дунда тальень дот болоһон, ордоной баруун павильон соонь мориной байра ба үбөр түхээрһэн байба. Ассамблея корпусой байранууд соохи тальень немецүүд задалжа хам бахананүүдынь тайраһан, үбөр болон сонхынь халгаһан, тологой гоёлтые хуу тата хайһан байба.

Паркын павильон болохо Эрмитаж соо гитлеровецүүд илеметно-артиллерийн буулануудые түхээржэ, тэндэ байһан бүхы юмые үгы хэбэ.

Паркын хойто тала болон Александрин гэдэгтэ тэдэнэр Николай II-ойн дачые тээһэн офицерскэ модон гарые, Александринска воротае, Адамай фонтанай павильонуудые, хэ паркын главна воротанууд болон Розово павильоние дуурай үгы хэбэ.

Николай I хаанай ордон немецүүд медицинскэ пункт болгооод, фермерскэ ордон соо өөрынгөө штабые байлгаба. Ордонуудай досоохи шэмэгүү бүхы түхээрлэгэнүүд үгы хэбэ.

Петродворецкэ паркнүүд гайхамшаг фонтанна систем немецүүд хандаргаһан бай «Розово павильонһоо» эхилэ дээдэ парк хүртэр фонтанууд уһа үгэжэ байдаг хамаг бүлигине тэһэ татаһан байгаа. Каналһаа Александрин хүртэхи участок дээрэ Финскэ булан тохойн эрье зүбшаһан доо паркын главна аллеягай мод дууһан отологдонхой; тэндэ немецүүд минэ табяад тэрэ мод хушаһан байба. Центральна паркын тэг дундуур танк унагаа нүхэн малтагданхай.

(Үргэлжэлэһын 3-дахн нуму)

Гүрэнэй Онсо эрхэтэ Комиссийн мэдээсэл

(Үргэлжээл. Эхинийн 2-дохи ньюрта)

Шэнэ Петровдорцын эзэлхэ-лэйгээ хүүлээр 291-дэхи немецкэ ябган сэрэгэй дивизийн частнууд үхэр буунуудаар бууджа, Екатерина II-ой захиралтаар архитектор Кваренги гэгшын бүтээхэн хуушан Петровдорцтэ байгаа аддартан английска дворцын үгы хэбэ. Немецүүд тэрэ ордон худар 9.000 хүндэ артиллерийн снарядаар буудалан байгаа. Ордонтойгоо хамта үзэсхэлэн хайхан английска парк болон бүхы паркво павильонууд үгы хэгдээ.

212-дэхи немецкэ дивизийн 316-дахы ябган сэрэгэй полк болбол Николай I хаанай байхала баригдахан «Александр II-ой өөрын дачи» гэдэг үгы хэбэ байна.

Хуушан Петровдорцтэ немецүүд бүхы церквоувуды үгы хэбэн, тэдэнэй дунда 1812 ондо болохон Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үсын сэрэгэй-түүхэтэ юмэнүүды халагалжа байхан Знаменскэ церквинишье үгы хэбэн байна. Эртэ урлын тойто-ородой церквоно зодчествын шэнжэ түүхэтэ гайхамшаг-

та бурхан шүтөөнтэйнь Серафимовска монастырин храм-музей хандаргагдаа.

Немецкэ булимтарагшад түүхэтэ удхатай ордон ба паркүүды хандаргаха гэгшэн зорилготойгоор тэдэниемецкэ хамгаалгын газарай системэдэ зорюута оруулан байгаа гэжэ тедоруулагдаба.

Энэ ушары фермерскэ ордоной нэгэ байра сооноо олохон Петровдорцова районой немецкэ бүхэжүүлгэнүүдэй макет гэршэлнэ. Энэ макет дээрэ шухала шухала барилганууд ногоон ургамалта газарнуудын үхан толитатуурнууд заагдахаа гадна, эсэргүүсэлтын үзелнүүд, миннэ полинууд болон немецкэ булимтарагшад ойдоо фортификацинон түхээрлгэнүүд заагдахан байна. Энэ макет дээрэнэ Петровдорцтэ немецүүдэй хамгаалгын газарай системэ ойгложо боломоор: тэрэндэ түшэг тулгуурин үзелнүүд болгодожо эрье шадарай зурууд газар дээрхи Марли, Эрмитаж, иллиминацинон ордон, Монпле-зир гэхэ мэтын ордоной бүхы барилганууд оруулагдан байгаа.

Гитлеровскэ бандидууд Пушкин городой ордонууды хандаргаба

Пушкин городой (Царское Село) түүхэтэ ба гоё хайхан ордонууды тонохо ба эбдэн хандаргаха ябадал хадаа германска дээдэ хуули засагай заабараар зорюута үйлдэгдэн байба.

1944 оной февральда плендэ абтахан 61-дэхи ябган сэрэгэй дивизийн медицинскэ албанай капитан Хельмут Антес гэгшэ ингэжэ мэдүүлнэ: «Германида 1941 ондо «кунткомиссион» гэдэг тусхай комиссийн байгуулагданни би мэдэхэ байна».

Энэ комисси ямар үүргэтэй байгааб гэхэдэ Российн эзэлгдэнэн районнуудай ордоной зөөринэ суглуудан абажа, бүхыдэнь Германи худары зөөжэ гэгшэн байгаа юм. Энэ комисси болбол 1941—42 онуудта Пушкинска ордонуудай хамаг бүхы үнэтэ зөөриниен вагонуудта тээгэх, Германи худары зөөжэ абаашаа. Эдэ ордонуудай үнэтэ зөөринүүды хэды шэнээншье зөөжэ абаашахынь би мэдэнгүйб, юрэ хамаг бүхы юумы абажал байга хэн. Пушкин гэжэ городто Екатерининскэ ордон соо байхан нэгэ компатын ханануудын янтаряар шэмээтэй юм хэн гэжэ би хайса мэдэхэб. Тэрэ явтарине ханааа хуу татажа абаат. Германи худары абажа арилхан байба».

Екатерининскэ ордоной нилээд ехэ хувиниен немецүүд галтахан байна. Растреллийн бүтээхэн алдартан парадна залуудай гурбан зуун метр амфилада галда шатажа осорбо. Мүн Растреллийн шэмээн антикамарна «хүлөөлгын зал» гэшэнь хосороо. Антикамарнуудай бүхы ханануудын алтамал модо нилээжэ элхэн шэмэгтэй аад, XVIII зуун жэлэй дундуур байхан ураг зурашадай гоё хайханаар бүтээхэн зурагуудтай холостнуудаар татаатай байхан юм. Эдэ айхаттар ехэ позитивнууды абахын аргагүй байхан хадань немецүүд искусствын гайхамшаг болонууд болохо эдэниемецкэ эдэбэ болгон тааа харшэбэ.

Растреллийн бүтээхэн гениальна зохёол болохо ехэ залын айхаттар муухайгаар хандаргадан байна. Тэндэнэ итальянска ба ородой ехэ ехэ мастернуудай гоё хайхан зурагууд үгы хэгдэн; XVIII зуун жэлдэ бүтээгдэн аад, хятад гостина болон Александр I-дэхиин унталгын байшан соо байхан хуушанай зурагтай хятад торгон хуу татагдажа абтаад хулгайлагдан байна.

Дотоодо шэмэгэйнгээ талаар гайхамшаг хайхан ордоной церкво дээрмэдэгдэн ба хандаргадан байна, бурханайн шэрээ биса сохигдонхой, бурхалын абаашагданхай, нольнь эбдөрөнхэй, алтамал үнэтэ шэмэгүүдынь хуу татагданхай.

Немецүүд болбол гоё хайханаар шэмэгдэн Екатерина II-дохин өөрын байхан компаты хандаргаба. Тэдэнэр Екатерина II-дохин унталгын байшаниен болон «табакеркын» ханын шэмэгүүды үй бута сохинон байгаа.

1944 оной январь нара соо сухариха дээрэ немецкэ булимтарагшад Екатерининскэ ордон болон тэрэндэ дүтэ байхан гэр байшангуудыа үлээд байхан хамаг бүхы юумы дуушан үгы хэгэ гэжэ бэддэб. Иимэ зорилготойгоор тус дворецын доодо гэртэн болон мүн тэрэшэлэн камернова галлерейгай байшан доронь нэгэнэ гурбан тонно хүртэр шэгнүүртэй аад, удаан боложо тэһэрлэг II ехэ авиабомбонууды табихан байба.

Гитлеровскэ бандидууд Пушкин гэжэ городто XVIII зуун жэлэй хүүл багта гайхамшаг зодчий Джакомо Кваренгин бүтээхэн Александровска ордоние хяа намна сохибо.

Ордоной хамаг бүхы гэр байшангууд, мүн Кваренгин шэмээн центральна амфилада залшы казарма болгодонон байна. Ордон соогуур байхан немецкэ команданууд тэндэхи хамаг бүхы түхээрлгэ, ордоной мебель бо-

лон бусад зөөри хэрэгсэлүүды тоногон, хамаг бүхы үүдэнүүдыл хэнтэргүйгөөр эбдэн, үүдэнэй барюул ба суурга хүртэр металлческэ шэмэгүүдынь абажа арилхан, парадна залай мраморна шэмэгүүдынь тэһэ биса сохинон ба ордоной баруун талын хүүдхэ тэһэлхэн байх юм.

Екатерининскэ болон Александровска ордонуудай подвалнууд соо хадагалаатай байхан хамаг бүхы музейнэ мебельнүүд, мүн уранхайхан шаажанхай амхартанууд, номууд Германи худар абаашагданхай.

Эрмитаж павильоний главна зал соо табяатай байхан «Олимп дээрэ бурханай найр» гэжэ нэрэтэй гайхамшаг хайхан зураг Германи худар абаашагдаа. Баха

Павловск городой Павловска ордон хандаргагдаа

Воронихин болон XVIII зуун жэлэй томо томо мастернуудай урлажа бүтээхэн тус ордоной үнэтэ мебельнүүды Риббейтропын тусгаар томилготой батальон ба Розенбергын штабай команданууд Павловска ордонхо хулгайлан Германи худары абаашаа. Ханануудта байхан барельефүүд, гоё хайхан ковөрнууд, хана ба потолгой зураг шэмэгүүд халгагданхай. Бронзо болон модоор хэгдэнэн үүдэнэй шэмэгүүд болон барюулнууд хүртэрэ абтанхай. Айхаттар хайхан байхан хадаа үнэтэй гэжэ тоологдодог Гонзагын нилбэрнүүд, Прокопьевой скульптура-нууд, Желлейн мраморна вазанууд эерлиг муухайгаар тэһэ биса сохигдобо.

Илангаяа парк соо ехэхэл хандаргалганууды хэбэ. Ворони-

ород болон итальянска мастернуудай ураг зурагууд табар удар хэршэгдэнхэй. Ородой флорой түүхэ домогы харуулан эртэ урданай памятникүүд болохо хуушанай шлюкканууды немецүүд нуурнууд соогуур сэнгэхин тулада хэрэглэн байна. Тэдэ онгосонуудай олонхын хосорбо. Олонцкэ мрамораар досоонь алтамал шэмээн алдартан «турецкэ баня» гэшэнь тэһэлгдэнхэй. 1771—81 онуудта Кваренгин бариха бүтээхэн турецкэ киоск галдагданхай.

Гайхамшаг хайхан пушкинска паркнуудта гитлеровецүүд айхаттар ехэ хүүдхэл хандаргалганууды ушаруула, олон зуугаад жэл соо ургажа хуушан хэдэн мянгаад модынь отолжо халгагаа.

Хивной бариха бүтээхэн Розово павильоние дуушан галдаа. XVII зуун жэлдэ баригданай «Крик» гэжэ ангуушанай гэршэнь мнил гэшүүрини үлэхан байна. Мүн тэрэшэлэн Константиновска ордон болон тэрэндэ дүтэ байхан албанай гэр байранууд үгы хэгдээ.

Сухариха арилхадаа фашистска булимтарагшад Павловска ордоние галдаба. Ордоной олонхи гэр байшангуудын дуушан шатахан байна. Центральна хувиниен шэмэгэ байхан пунхэгэр оройн газарта уналхай, баха модо нилээжэ хэбэн уранхайхан шэмэгүүдынь хаана яанагүй дүрэгжэ дуушаа. Уранхайхан зурагууд, шабараар хэбэн шэмэгүүд, скульптурна павно, мраморна гоёлтонууд хосорхон байба.

Немецко-фашистска хэрзэги золигууды хэһэхэ!

Гүрэнэй Онсо эрхэтэ Комисси болбол Петровдорц, Пушкин болон Павловска байгаа памятникүүды хандаргахан ябадал хадаа германска правительствын ба тэрэнэй сэрэгэй верховно командованиян сэхэ заабараар немецкэ армийн офицернүүд болон солдадуудаар хэгдэбэ, тивхэдэнь тэдэниеме дор дурсагдагшад хүтэлжэ байгаа хэн гээбэ: генерал фельдмаршалнууд: фон Лееб, фон Кюхлер; 18-дахы армийе командлагша генерал-полковник Линдеман, 50-дахы армийскэ корпусы командалагшад ябган сэрэгүүдэй генералнууд Клефель болон Веверер, 58-дахы ябган сэрэгэй дивизийн командирнууд генерал-майор Альприхтер болон генерал-майор фон Граффе, 10-дахы полесвой дивизийн командир генерал-майор Ведель, 1-дэхи ябган сэрэгэй командир генерал-лейтенант Грызс, 3-дахы зенитнэ сэрэгүүдэй авианполесвой корпусой командир генерал Оденбрехт, 291-дэхи ябган сэрэгэй дивизийн командир генерал-лейтенант Герцог, 291-дэхи ябган сэрэгэй дивизийн 504-дэхи ябган сэрэгэй полкын командир полковник Гиммлер, 212-дохы ябган сэрэгэй дивизийн командир

генерал-майор Рихман, 212-дохы ябган сэрэгэй дивизийн 316-дахы ябган сэрэгэй полкын командир полковник Биали, 220-дохы ябган сэрэгэй полкын командир подполковник Гофман, 9-дэхи немецкэ АПД-гэй командир генерал-майор Эрман, 17-дохы егерскэ полкын командир полковник Рюккес, 17-дохы егерскэ полкын 1-дэхи батальоний командир подполковник Оттенмайер, 5-дахы ладын-буудалгын дивизийн командир генерал-лейтенант Рингель; 26-дахы артиллерийскэ корпусы командалагшад артиллерийн генерал Водриг ба ябган сэрэгэй генерал Лайзер, 11-дэхи ябган сэрэгэй дивизийн командир генерал-лейтенант Бурдах, СС-тэнэй полицейскэ дивизийн командир генерал-лейтенант Кригер, генерал-майор Вандель, 121-дэхи артиллерийскэ полкын командир подполковник Рихтман, майор фон Дивиц, полковник Вадеп, 250-дахы испанска дивизийн командирнууд генералнууд Муниос Грандес болон Инфантес гэгшэд болоно.

Иимэ муухай хорото аашанууды хэһэнэйгээ түлөө тэдэнэр барандаа шэрүүн хатуугаар хэһэгдээ ёһотой.

Хоёр дахин Советскэ Союзай Герой гвардийн майор Владимир Дмитриевич Лавриненков. Г. Широковой фото (ТАСС-эй фотохронико).

Иволгын МТС тракторна хүдэлмэрингөө жэлэй түсэб дүүргэбэ

Бүхэсоюзна социалистическэ мурысовнэй должин доро хүдэлмэрилмэ, баатар Улаан Армийнгай хубуултэ бүри ехэ туһалама үзүүлхы эрмэлзэн Иволгын машинно-тракторна станцийн хүдэлмэрилгшэд тракторна хүдэлмэрингөө жэлэй түсэб сэгустын 31-дэ, тарья сохилгогүйгөөр 100,3 процент дүүргэбэ. МТС болбол условно трактор бүхэнөөр зөөлн хөхөлгөлдэ сруулан 213,2 гонтар элүүвилхэн байха юм.

Мунөө Иволгын МТС-эй коллентив таряахурялгы үсөөхэн хонг соо эрхим шанартайгаар дүүргэхэдэ гэгшэн шэнэ уялганууды абаал, улам эршэтэйгээр хүдэлмэрилмэ байна.

Господин Нэльсон болон генерал-майор Н. Хэрли гэгшэд Москваһаа мордобо

Септябрийн 3-да США-гай сэрэгэй ажаүйлэдбарине эрхилхэ управленийн түрүүлэгшэ господин Дональд Нэльсон ба генерал-майор Патрик Хэрли гэгшэд Москваһаа мордобо.

Московско аэродром дээрэ господин Д. Нэльсон болон генерал-майор Н. Хэрли гэгшэды Гадаада Худалдаа-наймаанай Ардаг Комиссарай орологшо В. А. Сергеев, Наркоминделэй США-гай таһагы даагшын уялга дүүргэгшэ К. А. Михайлов, СССР-эй Наркоминделэй протоколно таһагы даагшын уялгы дүүргэгшэ Г. И. Фомин, Наркомвнешторгын харюусалгата хүдэлмэрилгшэд К. И. Лукашев, А. А. Ростарчук, П. С. Алексеев, П. И. Хряев, В. Г. Крижлов, НКО-гай гадаада харилсаануудай таһагай начальнигай орологшо полковник И. Д. Кочегаров, мүн тэрэшэлэй онсо томилгото ба бүрин эрхэтэ элхэн сайд господин Гарриман түрүүтэй американска посольствын сотруднигууд, США-гай сэрэгэй миссийн начальник генерал-майор Д. Дин түрүүтэй тус миссийн членүүд болон онсо томилгото ба бүрин эрхэтэ элхэн сайд господин Фу Бин-чан түрүүтэй хятад посольствын сотруднигууд үдэшэн байгаа.

БОЛГАРИДАХИ БАЙДАЛ

Болгарска шэнэ правительствын деклараци

СОФИИ, сентябрьн 5. (ТАСС). (Сентябрьн 4-эй нүүн Болгарска премьер-министр Коста Муравиев гэгшэ дооро дурсагданин правительственэ декларацино Софийска радиогоор тунхаглахан байна гэбэл:

Гражданинууд ба гражданинууд! Правительствоний орондоо тохёоллоод байхан харюусалгатай сагта хуули засагаа барихаар ороно. Правительство болбол болгарска арад зоной хэдэеэсэе найшаагагүй байхан политикада эсэс табиха гэжэ шийдхэбэ. Энэ зорилгыг дүүргэхин тулада правительство нигэжэ шийдхэбэ:

1. Эрхэ сүлөөтэ арадта талархалда янзатайгаар болгарска арадай хамаг бүхы демократическа эрхэ сүлөөнэ нэргээн болхохо.

2. Бүхы болгарска гражданинуудай национальностин болон шажан мургэлэй илагаань хамаархангүйгөөр тэгшэ эрхэтэй болгохо гэжэ правительство сонсохоно.

3. Правительство болбол болгарска арадай бүхы конституцино эрхэ сүлөөнэ нэргээхэ гэжэ шийдхэбэ.

4. Правительство болбол диктаторска ёно гуримыг Болгаридотор байгуулжа байшадга эсэргүүсэн тэмсэжэ ба Германийтай холбоо барисаатай байха политика ябуулжа байхан засагархинда эсэргүүсэжэ тэмсэл хэжэ байханайгаа түлөө эмэдэ орошон хүнүүдтэ хүсэд дүүрэн ба үгэ хүүргүй амнист олгохо тухай сонсохохо гэжэ шийдхэбэ.

5. Правительство болбол гадаа талааа дэмжээртэй ба болгарска арад зоной ашаг туша болон заншалнуудта харша хамаг бүхы фашистска организацинуудыг тарааха гэжэ шийдхэбэ.

6. Правительство болбол Болгаридотор тохёоллоон байдалай түлөө түүхэтэ харюусалга бариха ёһотой 25-дахы зарлалай арадай суглааниг тараахань.

7. Финансова политикын талаар правительство болбол гүрэнэй мунган зөөрнө гамнахын зорилгоор тон нарин шанга хэмжээ-ябуулгануудыг бэлүүлхэ ба арадай зөөрнө хулагалха ябадалыг болуулха байна.

8. Экономикын талаар правительство болбол улад зоноо өдөө хоолой зүйлүүдээр болон тон шулаа хэрэгтэй юмээр хангалта тухай алибүхы оролдолго гаргах ба тэдэ бүхы зүбөөр хубааха ябадалыг хангалта болгоно.

ГАДААДА ПОЛИТИКЫН ТАЛААР:

1. Болгарид болбол этигэй пайдалартай байда хэлбэрлэггүй хатуу нейтралитет ябуулха гэжэ уялга абана. Энэ нейтралитетые үнэн сэхээр ябуулхын зорилгоор Болгарид болбол Болгарин хилы дабажа гарахан бүхы германска сэрэгүүдыг ба мун тэршэлэн Болгарин газар дээрэ байхан германска сэрэгүүдэй буу зэбсэгын хуряаха тушаа хэмжээ абаха. Хэрбээ эдэ хэмжээ-ябуулгануудыг бэлүүлхэдэнай Германин ямар нэгэн хаад түбэг ушаруулха болоо юм хаан Болгарска правительство Германийтай дипломатическа харилсаагаа таахалха баатай болохо юм.

2. Болгарска правительство болбол энээнбээ хойшо гурбалжан талын пакт гэшэ хүсэгүй болоо гэжэ тоолоно. Правительство болбол мун тэршэлэн антикоминтерновскэ пактыг хүсэгүй болоо гэжэ мэдүүлхэ.

3. Правительство болбол Англи болон Америкада эсэргүү сонсохоно дайндаа Болгарин

гараха тушаа хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээд байхынь найшаана, тэдэ гүрэнүүдтэ эсэргүүсэн болгарска арад дайлагдаха гэһэн хүсэлэн гэжэ хэзээшье байгаагүй юм. Правительство болбол эбтээ орохо тухай хэдсээ хэхэ ябадалыг түргэдэхын тулада хэмжээ абажа байна.

4. Правительство болбол болгарска экспедицино корпусыг гэдэргэн оруулжа байна, энэ хүдэлмэри мэнэ цаагар дүүрэхэ юм.

5. Правительство болбол эрхэ сүлөөдэ дуратай хамаг бүхы арадуудтай нормальна дипломатическа харилсаатай байха ябадалаа нэргээхын тулада хэмжээ абаха байна.

6. Правительство болбол өөрингөө хүршэ Турцитай хали байн харилсаатай байха ябадалаа бүхэжүүлэн түргэлжүүлхэ байна.

7. Правительство болбол эргэлжэ буулан ороноудайгаа арадай правительствонуудтай холбоо барисаатай боложо, нормальна харилсаа тогтоохо гэжэ шийдхэбэ.

Правительствын эгээн гол шулаа зорилгоонуудай нэгэнинь хадаа бэе бэедээ этигэлэхэ ябадалаа үндэһэлэн тон үнэн сэхэ харилсаагаа ахадчү Росентой хүгжөөжэ үргэлжүүлхэ. Энэ харилсаамнай сүлөөлэгшэ сүлөөлэгдэгшэ хоёрой хоорондо ямар харилсаатай байхаг тэрээн шэнги саг үргэлжын үнэн сэхэ кани барисаатай байхаар улам эхээр хүгжөөгдэхэ ёһотой.

Энэ программыг дүүргэлтэ болгохын түлөө правительство болбол Болгарин ашаг түхыг харуулха энэ программыг бэлүүлхэдэнай политическа үзэлэй талаар илгарангүй правительствая дэмжээгэ нягтаран жагсагты гэжэ бүхы болгарска арад зоной уряала.

Союзнигуудай экспедицино сэрэгүүдэй верховно командованин штабай мэдээсэл

ЛОНДОН, сентябрьн 4. (ТАСС). Союзнигуудай экспедицино сэрэгүүдэй верховно командованин штабай мүнөөдөр тунхаглахан мэдээсэл соо нигэжэ хэлэгдэнэ:

«Брюссель сүлөөлэгдөө. Бельгини хилы дабажа гарахан союзнигуудай сэрэгүүд сентябрьн 3-да үглөөгүүр эртэ Турныг түргэнөөр сүлөөлжэ, хойто ба зүүн зүгүүд тээшэ дабшан бээрээ үдэшэлэн орой Бельгини столица Брюссельдэ ороно.

Баруугаар болоходоо бусад танкова соединениүүд хойто зүг тээшэ дабшаад, Эр гэжэ гордой захата хүрэнэн байгаа. Австриин орондоо Сома гэдэг мүнэн гаталагдан гарагдаба, тингээд тэрэ горд бага-сага байдаан болононой нүүлээр союзнигуудай гарта ороо. Союзнигуудай сэрэгүүд Сомахоо хойгуур шэгээн урагшаа дабшаба.

Гаврнаа хойгуур ба зүүгээр союзнигуудай сэрэгүүд портын гол шулаа хамгаалгын байра барилгануудта туласа ошоно байгаа.

Брюссельдэ баруун-урдуур 40 мили тухай газарта зүүн-хойшоо довтолжо ябахан сэрэгүүдэй колоннууд дабажа гарахан байна. Союзнигуудай сэрэгүүдэй отрядүүд Шарлеруагай орондоо ошоод ябана.

Урдуур ябахан союзнигуудай сэрэгүүд Нанси тээшэ дүтэлжэ ошоно. Союзнигуудай сэрэгүүдэй зарим хубинь Шален шадар Маас гэжэ мүнэниг баа ондор газараар гаталжа гараа.

Союзнигуудай авиаци дайсанай сэрэгүүдыг атаквалхан байна. Хүндэ бомбардировщи-гуудай томо томо соединениүүд Голландида байгаа 6 аэродромдо довтолбо. Брестын бүхэжүүлэгдэмэл райондо хэдэн дахин довтологдоно байна».

Дундада далай дээрэ дайлагдажа байгаа союзнигуудай сэрэгүүдэй штабай мэдээсэл

ЛОНДОН, сентябрьн 4. (ТАСС). Дундада далай дээрэ дайлагдажа байгаа союзнигуудай сэрэгүүдэй сентябрьн 4-эй мэдээсэл соонь нигэжэ хэлэгдэнэ:

Франци дотор дайлагдажа ябахан 7-дохы арминн түрүүшын отрядүүд Лйон худар ороно бээрээ эндэхэ хойшоо ба зүүн-хойшоо нилээд саана хүртэр дабшаба. Француска сэрэгүүд Лйонхоо хойгуур 15 мили тухай газарта байхан Вильфранш гэжэ гордто хүрээбэ.

Итали дотор союзнигуудай сэрэгүүд Фронтын хоёр хажуугаар урагшаа дабшажа ябахан зандаа. Цезариад эхилээд дам саашаа 32 километр хүртэр «Готско лини» гэшэнь 8-дахы арминн конторолодо хүсэд оронохой. Зарим газарта 8-дахы арминн частнууд 20 километр хүртэр саашаа дабшан байгаа.

Союзнигуудай авиаци дайндэ байдаанай газарта ба баруун-хойто Итали худар довтолгоонуудыг хэбэ.

Итальянска социалистическэ партиин конгресс нээгдэбэ

РИМ, сентябрьн 4. (ТАСС). Неапольда итальянска социалистическэ партиин нэгэдэхэ национальна конгресс нээгдэбэ. Нийтын политика тухай элидхэл хэһэн тус партиин секретарь Цьетро Нанни гэгшэ учредительнэ суглаанда бэлдэхын тулада бүхы ресублианска хүсэгүүдыг нэгэдүүлэгшэ гэжэ уряала.

Элидхэлшэ болбол итальянска коммунистическэ партиитай баталхан сэлсэн гэшэ угаа ехэ удхатай байда гэжэ тэмдэглээд, христианско-демократическа партиитай хэлсэ баталха гэшэдэй нэгэнини байна гэшэб гэжэ хэдэн байгаа.

Союзнигуудай авиаци Белградэй оршондо довтолбо

ЛОНДОН, сентябрьн 4. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэлэнэй ёһоор, союзнигуудай Дундахы далай авиацино составта ородог хүндэ бомбардировщи-гууд сентябрьн 3-да Белградэй оршондо довтолбо гэнэ.

Х Р О Н И К О

СССР-эй Верховно Советэй Президиум болбол Бэлдэхэ эрхилхэ Арадай Комиссарай уялгаһаа нүхэр К. П. Субботин гэгшые сүлөөлөөд, Бэлдэхэ Арадай Комиссар болгожо нүхэр Двинский Борис Александровичыг томилон байна.

Концерт болобо

Урхадэр наука, искусство ба литературы байшан соо яниастка Ирина Поморцева олонын програмитай концерт табижа, өөрингөө ургалтаар уригдажа ороһэн хүнүүдыг бэлсүүлба.

Харюусалгата редакторай эрлэгшэ Д. ЛУБСАНОВ.

Мүнөөдөр кинодо

ПРОГРЕСС—«Белорусска концерт» ба «Агаарай десант» ЭРДЭМ—«Хорин»

Гражданска хэрэгүүдыг эрхилхэ делегаци Бельгидэ ерээ

ЛОНДОН, сентябрьн 3. (ТАСС). Афи агентствын дамжуулхань хадаа, гражданска хэрэгүүдыг эрхилхэ бельгийскэ делегаци мүнөөдөр Бельгидэ ерэхэн гэнэ. Тинхээд Бельгийскэ правительство эгэ хэды хоноод, мун лэ Бельгидэ ерэхэ юм ха.

Генерал Жерар гэгшэ орон дотороо байгаа бүхы бельгийскэ сэрэгүүдыг командалагшаар томилгодобо гэжэ хуулигаар сонсохгодобо.

болбол үхэлтэ тэмсэл хэжэ байхан хоёр лагеринн хоорондо тон нарин нейтралитет баримталха гэжэ хүсэнэ. Тээд практика дээрээбээ хараад үзэхэдэ, Болгарин нейтралитет баримталха гэһэн политиканы дары дээрэ гансал Германида тубатай байна бшуу. Энэ нейтральна политика гэшэнь хэдэн зуугаад германска корабльнууд болон оломынган германска солдадуудыг Улаан Арминн хэбээлтэбээ далдалха ябадалда туша хэнэ. Энэ Болгарин нейтралитет баримталха гэһэн политика гэшэнь Хара далайн болгарска портнуудта немецүүдэй уһан доогуур ябадаг онгосонуудта базатай байжа, бүхы Хара далай дээрэ советскэ пароходствог) аюул ерүүлхэ арга немецүүдтэ олгоно гэшэ. Хэрбээ нейтралитет баримталха гэһэн энэ болгарска политиканы Болгарин газар дээрэ немец сэрэгүүдыг далдалхаа ондоо юмэ үгэжэ шада-

хэгүй байгаа юм хаа, тэрэнэй бия байханайньшье хэрэггүй байха. Болгарин аршалан абархын тулада нейтралитет баримталха политикаһаа Германийтай харилсаагаа дууһан таахалха политикада орожо антигерманска коалициин лагерта үнэн сэлхэлхээ орохо хэрэгтэй. Хамаг бүхы юумыг хараад үзэхэдэ Болгарини пемон үзэлтэй зонхилогшод өөрингөө оронини яар муу байдалда оруулан хадхы, тэрээн сооһоо Болгарини гаргажа шадаха энэ гансахан аргыг хэжэ Муравиевай правительство шадахагүй хэбэртэй.

Нэгэ хаа нейтралитет баримталха политикаһаа арсажа Германида эсэргүүсэн демократическа ороноудай лагерта орожо нэгэдэхэ, нэгэ хаа Болгарини нейтралитет баримталха болоно, тингээд байхада мүнөөнэй болгарска зонхилогшод Болгарини хуби заяанай түлөө харюусалга. Асуудал нимээр табигдана.

Болгарска шэнэ правительствын деклараци тушаа ТАСС-эй тайлбари

Дотоодын политикын асуудалууд тушаа болгарска правительствын формальна мэдүүлгын зарим нэгэн дэбжэлтэй байна гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Зүгөөр тинхэдэ гэжэ найдуулахаа бэшэ юмэ дары дээрэ үшөө харагданагүй, тинхэ зуураа нигэжэ найдуулан юмэнь хэзээ дүүргэдэхэ байханын мэдэгдэнэгүй. Гэбшье дотоодын политикыг найжаруулха тушаа нигэжэ найдуулан юмэнь дэбжэлтэ болохынь харуулна гэшэ.

Зүгөөр, дайн сэрэгэй оршон байдалда гададын политика гэшэ дотоодынгоо политикада оркодоо холо үлүүгээр табигдадаг зантай. Тинхэ байтар гададын политикын талаар премьер Муравиевай гаргаһан декларацино Багриновой правительствын позитивтай сасуудал ямаршье найжархан юмэнь харагданагүй.

Муравиевай правительство